

Kolik soudců doopravdy potřebujeme

Ministerstvo spravedlnosti je ve sporu s předsedy krajských soudů.

Skóre: 0.97

Název zdroje: Lidové noviny

Datum vydání: 10.07.2007

Nadpis: Kolik soudců doopravdy potřebujeme

Strana: 1

Pořadí: 4

Mutace: Celostátní

Rubrika: Titulní strana

Autor: MILAN HULÍK

Ročník: 20

Číslo: 158

Náklad: 76231

Oblast: Celostátní deníky

Zpracováno: 10.07.2007 06:40

Identifikace: DCLN20070710010003 cz

Klíčová slova: soud (14x), trestní (6x), žaloby (4x), práva (3x), kauza (3x), kauzy (3x), soudních (2x), soudního (2x), advokát (2x), kauz (2x), norem (2x), justičních (2x), soudu, soudů, právním názorem, soudce, ústavy, soudců, soudní, zákon, Evropského soudu, Ministerstvo spravedlnosti, Sb, soudí, trestního práva, Ústavního soudu, krajských soudů, právní, rozsudky, lidská práva, nejvyšší, advokáti, zákonnost, rozsudku, advokáta, právním, soudci, práva soudcem, žaloba, zákonné právo, justice, justici, právního řádu

ÚHEL POHLEDU

Ministerstvo spravedlnosti je ve sporu s předsedy krajských soudů.

Chce totiž snížit počet soudců a vychází přitom z auditu firmy IDS Scheer, která doporučila, aby se počet soudců v Česku snížil o pět set.

Tato redukce soudců má svůj smysl. Je jich skutečně moc. Ne ale více, než je třeba. V tom má pravdu i většina předsedů krajských soudů. V čem spočívá tento paradox?

Nevím, jaká kritéria pro výpočet potřebného množství soudců použila výše uvedená auditorská firma. Také nevím, co bylo určujícím hlediskem ministerstva, které doporučenou redukci snížilo na dvě stovky soudců. V tisku se uvádí, že jedním z určujících hledisek bylo srovnání s jinými státy při přepočtu počtu soudců na počet obyvatel. Tedy hledisko aritmetické. Dosavadní počet soudců vycházel z nápadu kauz, tedy z počtu souzených sporů a všechny pokusy o reformu justice dosud s touto veličinou musely počítat.

Pokračování na straně 8

Kolik soudců potřebujeme

Velké zatížení soudů a strašidelně dlouhé lhůty při vyřizování sporů dostaly českou justici na pranýř Evropského soudu pro lidská práva ve Štrasburku. V případě bratrů Hartmanů, který jsem zastupoval, tento soud rozhodl, že se bude stížnostmi na délku vyřizování zabývat bez ohledu na to, byl-li spor ukončen u nejvyšší instance, tedy u Ústavního soudu ČR. Série prohraných sporů z důvodu neúměrné délky rozhodování soudů vyděsila ČR natolik, že urychleně novelizovala zákon č. 82/1998 Sb. o odpovědnosti státu za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem. Dosavadní kritéria pro výpočet množství potřebných soudců, stejně tak kritéria opačného gardu, pro jejich snížení, však vycházejí pouze z mechanických hledisek. K vyřízení určitého množství sporů je potřeba odpovídající počet soudců. Snahy o reformu se dosud nesly v úvaze, že když soudci dostanou ku pomoci pomocný personál a asistenty, zbaví se vyřizování administrativní agendy, a současně bude více vyšších soudních úředníků, i v dosavadním počtu vlastní soudní agendu zastanou. A budou-li pracovat efektivně, bude se moci jejich počet snížit. Ušetřené peníze se ovšem budou muset použít právě na ono personální posílení soudů mimo vlastní soudce. Obávám se, že je to reforma v kruhu, která nic nevyřeší a nezkrátí ani lhůty pro vyřizování sporů. Nepomohly k tomu ani všechny dosavadní novelizace procesních předpisů, ať v oblasti občanského nebo trestního práva.

Hledisko právní jistoty

Všechny tyto pokusy o zkvalitnění však opomíjejí základní příčinu nedobrého stavu justice a v neposlední míře i základní hledisko pro určení počtu potřebných soudců v ČR. Potřebu soudců totiž není třeba určovat, vypočítávat, auditorně zjišťovat nebo vymýšlet. Určí se sama o sobě, a to na základě jediného hlediska - hlediska právní jistoty. V České republice, která je dosud právním státem jen podle ústavy, nikoli však skutečným, neexistuje totiž právní jistota. Právní jistota spočívá ve víře, že každý občan může spoléhat na to, že mu stát poskytne efektivní ochranu jeho práv, a současně, že mu pomůže prosadit jeho subjektivní, ale zákonné právo proti tomu, kdo mu v tom bude neprávem bránit. Právní jistota je i důvěra, že ve věci podobné a již rozhodnuté bude rozhodnuto podobně, zatímco v různé jiné různě. Je to víra v předvídatelnost rozsudku, v přehlednost právního řádu, ve stabilitu práva a zákonnost jeho tvorby. Víra takřka ve vše, co v Česku není, nebo v jen zárodečně podobě. Zatímco v minulém totalitním režimu (Bůh mi odpusť následující slova), nebudeme-li brát v úvahu jeho trestní politiku a kauzy odpůrců režimu, mohl advokát v rámci obecné agendy s více než 50procentní pravidelností odhadnout, jak kauza skončí, a podle toho poradit klientovi, dnes tuto možnost nemá. Samozřejmě v každém režimu bude výsledek sporu odvislý od výpovědi svědků, na které se nikdy nemůže spolehnout žádná strana. Ale hledisko právní jistoty, vědomí existence spravedlnosti jako základního principu soudního rozhodování jsou ona kritéria, která spolupůsobí na počet sporů. K soudu jde jen ten, kdo je přesvědčen, že mu soud dá za pravdu, že svoji při neprohraje v důsledku formálních vad žaloby, v důsledku korupce nebo neznalosti práva soudcem. A také ne pro bezduché mechanické uplatnění pozitivních norem, přináší-li život věc, kdy je třeba rozhodnout podle práva přirozeného, nelze-li na ni "napasovat" příslušný paragraf. Protože paragraf už není šavle, jak o něm zpíval Jaroslav Hutka ve své písničce Havlíčku, Havle. A stejně tak k soudu nejde ten, kdo si spočítá, že by prohrál, anebo dá na radu zkušeného advokáta.

V takovém právním státě se pak počet sporů reguluje samočinně a déle se soudí jen opravdu komplikované věci. U české justice to ale neplatí - tam to každý zkusí, třeba mu to vyjde. Podá se žaloba, a pak se uvidí. Kdo to bude soudit, jaké kličky se v nepřehledném zákonodárstvím najdou, co lze čekat od odvoláčky atd. Paragrafy lítají vzduchem, advokáti lobbují, shánějí se kontakty. A peníze? O těch se jen šušká. Nejde o počet soudců - jde o jejich kvalitu. Především mravní, charakterovou, duchovní a také o jejich statečnost vytvářet judikáty a jít se svým právním názorem i proti stereotypu zažitých justičních manýrů. Osobnost soudce tvoří justici. Jeho autorita, získaný respekt, zkušenosti a morální integrita. Takový soudce může soudit spravedlivě i s nedokonalým zákonodárstvím. Tedy i v České republice. Takový soudce nemůže pak desetiletou zdravou holčičku

poslat na prázdniny do blázince. Taková rozhodnutí pak charakterizují českou justici. Bohužel ne rozsudky řady rozumných a uvážlivých soudců, ale spíše těch, kteří by měli naplnit onu odchodnou kvótu.

Názory v této rubrice nemusejí vyjadřovat stanovisko redakce

O autorovi: MILAN HULÍK, advokát

Zpracovatel: [Anopress IT a.s.](#)

© EPRAVO.CZ – Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz